

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

2029 *Reial decret llei 3/2013, de 22 de febrer, pel qual es modifiquen el règim de les taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i el sistema d'assistència jurídica gratuïta.*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, ha actualitzat el règim de determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia. Aquesta Llei es configura com la norma habilitant dels recursos pressupostaris imprescindibles que garanteixin el finançament de la nova regulació substantiva del dret a la justícia gratuïta a què es refereix l'article 119 de la Constitució, dret de caràcter instrumental respecte del dret fonamental d'accés a la jurisdicció reconegut en el seu article 24.

En aquesta tasca s'ha tingut en compte la doctrina establerta pel Tribunal Constitucional, tant en la Sentència 20/2012, de 16 de febrer de 2012, com en altres posteriors, que valida la viabilitat d'un sistema mixt de finançament de l'Administració de Justícia amb càrrec als impostos i «a les taxes abonades pels qui resulten beneficiats per l'actuació judicial».

L'aplicació de la Llei, tanmateix, ha posat de manifest que malgrat que les taxes, en abstracte i per si mateixes, no es consideren lesives de cap dret, es podrien arribar a donar casos concrets i individualitzats en què la quantia fixada en la taxa sigui excessiva. Conseqüentment, fins i tot partint de la legitimitat de la vigent configuració de la taxa, és necessari arbitrar els mecanismes que evitin que, ni tan sols amb caràcter residual, la quantia de les taxes pugui generar efectes indesitjats.

El que s'exposa justifica la urgència per compassar l'aplicació de la taxa per l'exercici de la potestat jurisdiccional amb algunes de les mesures que avui s'inclouen en l'Avantprojecte de nova Llei d'assistència jurídica gratuïta. Sense la coordinació de conseqüències jurídiques el funcionament del model es podria veure afectat en la coherència interna.

II

La Llei 10/2012, de 20 de novembre, es configura com una premissa bàsica per al bon funcionament de la justícia gratuïta perquè garanteix la suficiència de recursos del sistema, si bé la seva entrada en vigor s'ha produït de manera anticipada en relació amb la seva norma complementària, la nova Llei d'assistència jurídica gratuïta, la tramitació parlamentària de la qual presenta una complexitat més gran. Aquesta circumstància, que ha posat de manifest el Defensor del Poble, obliga a revisar determinats aspectes de la vigent Llei d'assistència jurídica gratuïta a fi de compassar els efectes de les dues normes. D'aquesta manera, l'extraordinària i urgent necessitat que justifica aquest Reial decret llei és evitar que els diferents temps d'aprovació de les lleis esmentades, derivats de les diferències de tramitació parlamentària, en distorsionin l'aplicació pràctica.

Així mateix, les modificacions puntuals que es porten a terme a la Llei 10/2012, de 20 de novembre, i que aquestes es concreten en reduccions de la quantia de les taxes en determinats supòsits o a la seva no-exigència en funció de la naturalesa del procés, suposen que aquest Reial decret llei s'ajusti als límits materials que per a aquestes normes amb rang de llei prescriu l'article 86.1 de la Constitució.

III

En aquesta línia, en primer lloc, s'introdueixen una sèrie de canvis a la Llei 10/2012, de 20 de novembre, amb l'objecte d'atendre amb la major celeritat els plantejaments exposats pel Defensor del Poble. Per aquesta raó s'incorpora una nova exempció per a l'execució dels laudes dictats per les juntes arbitral de consum. Dins de la regulació de la determinació de la quota tributària de la taxa, les circumstàncies actuals aconsellen la introducció d'una escala específica per a les persones naturals, amb un tipus més baix que el general, que es reservaria per a les persones jurídiques. Així mateix, es limita, des del punt de vista de la quantia, l'aplicació de la taxa en l'ordre contenciós administratiu quan el recurs s'interposi contra resolucions sancionadores, impeding que la taxa superi el 50 per cent de l'import econòmic d'aquesta.

Les raons d'urgència i necessitat justifiquen també una sèrie de modificacions dirigides a resoldre problemes i dubtes plantejats en la pràctica i que afectaven els processos capacitat, filiació, matrimoni i menors, a les accions que poden interposar els administradors concursals o els de divisió de patrimonis.

Juntament amb això es fa una modificació a la Llei d'assistència jurídica gratuïta 1/1996 actualment en vigor, per evitar desfasaments entre el règim normatiu que aquesta Llei recull i l'aplicació de les taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia. Amb aquesta finalitat es defineixen els supòsits que permeten el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, establint una casuística més àmplia que l'existent fins ara, i s'eleva els llindars vigents, i s'introdueix així una millora substancial que ha de beneficiar de manera directa els ciutadans. De manera paral·lela se substitueix la referència al salari mínim interprofessional per la de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) a fi de millorar les quanties determinants del llindar per sota del qual es reconeix el dret.

IV

Es modifica l'article corresponent al pagament de les costes de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, per evitar que en un procés d'execució d'una hipoteca constituïda per a l'adquisició d'un habitatge habitual s'inclougui entre els conceptes de les costes processals que ha d'abonar l'executat el de la taxa pagada per l'exercici de la potestat jurisdiccional, i s'estén la mateixa exclusió a l'avalador.

Amb aquests ajustos es pretén garantir una aplicació més adequada de les taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia que preveu la Llei 10/2012, de 20 de novembre, alhora que s'avancen en el temps algunes de les previsions de la futura nova regulació de l'assistència jurídica gratuïta.

V

L'elevat cost i els problemes de seguretat que comporta la conservació de les drogues tòxiques, els estupefaents i les substàncies psicòtropes intervingudes en els processos penals aconsellen introduir en la Llei d'enjudiciament criminal un règim flexible que en faciliti la destrucció ràpida, una vegada fets els informes analítics pertinents i assegurada la conservació de mostres suficients per garantir comprovacions ulteriors, per superar així alguns problemes que avui hi ha i que s'han de resoldre amb urgència.

El vigent article 367 ter de la Llei d'enjudiciament criminal obliga a conservar, en tot cas, les «mostres suficients per garantir comprovacions o investigacions ulteriors». Tanmateix, l'aplicació de les directrius internacionals per a la presa de mostres i pràctica d'anàlisis de substàncies determina que la mostra remesa a l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses o al servei de Sanitat es correspongui amb una gran quantitat de droga la conservació de la qual planteja problemes importants i greus de seguretat. Al mateix temps, una vegada practicada l'anàlisi, no és necessària ni convenient la conservació de totes les mostres remeses a l'organisme corresponent per a una possible contraanàlisi posterior. Per contra, la conservació d'una mostra significativa, o de «les mostres mínimes i imprescindibles que, de conformitat amb criteris científics, siguin

necessàries per garantir comprovacions o investigacions ulteriors» és suficient. La droga que realment s'ha de conservar no és el total de les mostres inicialment remeses per a anàlisi, sinó tan sols la quantitat de droga que garanteixi, després de la pràctica de l'anàlisi inicial, una anàlisi contradictòria i una anàlisi diriment (en aquest sentit, la Recomanació del Consell Europeu de 30 de març de 2004 sobre directrius per a la presa de mostres de drogues confiscades als efectes d'anàlisi). Per això, i per assegurar adequadament el dret a la defensa, és necessari que sigui l'organisme encarregat de l'anàlisi el que determini el contingut d'aquesta «mostra mínima» d'acord amb els criteris científics que estableixen les directrius internacionals i els protocols consensuats sobre aquesta matèria.

Així mateix, l'experiència confirma que la conservació de les partides no té sentit ni justificació en la generalitat dels casos, per la qual cosa és convenient agilitar el procediment, autoritzant la seva destrucció –una vegada fetes les anàlisis necessàries i recollides les mostres mínimes suficients– si el jutge instructor, dins el termini d'un mes des que se li hagi comunicat la realització de les comprovacions necessàries, no n'ordena la conservació íntegra.

La salvaguarda eficaç del bé jurídic protegit en els delictes contra la salut pública, en particular en els delictes de tràfic de drogues tòxiques, estupefaents i substàncies psicòtropes tipificats en els articles 368 a 372 del Codi penal, una tutela adequada del dret a la protecció de la salut dels membres de les forces i els cossos de seguretat, així com la necessitat d'evitar uns costos econòmics elevats i innecessaris a les administracions públiques, més en l'actual entorn de crisi que demana l'adopció amb caràcter d'urgent, sense minva de les garanties que en el procés penal emparen les parts, de les mesures legislatives que permetin la destrucció ràpida de les drogues tòxiques, els estupefaents i les substàncies psicòtropes, i fer realitat la voluntat del legislador de solucionar l'apressant problema descrit, present en reformes legals anteriors que, tanmateix, no han assolit la finalitat que les va presidir.

Les mateixes raons aconsellen la previsió d'un règim transitori que autoritzi l'aplicació d'aquesta nova regulació a les drogues tòxiques, els estupefaents o les substàncies psicòtropes sota custòdia de les autoritats administratives a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

VI

A la part final d'aquest Reial decret llei s'inclou, en primer lloc, una disposició addicional que regularitza la situació creada en relació amb l'abonament de les quotes de drets passius i de les cotitzacions a les respectives mutualitats de funcionaris després de la supressió de la paga extraordinària i la paga addicional o equivalent del complement específic del personal del sector públic i dels alts càrrecs, del mes de desembre de 2012, efectuada pels articles 2 i següents del Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat.

Com a conseqüència del que estableixen l'article 23.2 del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril, i la disposició final quarta, dos, de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, tant la quota de drets passius com la de les respectives mutualitats de funcionaris es van abonar doblement en el mes de desembre de 2012.

No obstant això, la previsió d'abonar doblement les referides quotes en els mesos de juny i desembre de cada any obeeix al fet que, en aquests mesos, el personal de què es tracta percep, juntament amb la mensualitat ordinària, la corresponent a la paga extraordinària.

Atès que la retribució que el personal del sector públic ha percebut en el mes de desembre de 2012 no incloïa l'import corresponent a la paga extraordinària (i a l'addicional del complement específic o equivalent) del mes esmentat, raons de justícia material aconsellen que la cotització es minori en la mateixa proporció i que aquesta minoració es faci amb la màxima urgència possible. Aquesta disposició permet, així, amb l'habilitació

legal necessària, regularitzar les quotes per drets passius i mutualitats del mes de desembre de 2012.

La disposició final primera modifica determinats preceptes de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013 amb l'objecte de completar i permetre una aplicació més adequada i correcta d'aquests preceptes. Per a això, s'amplia l'àmbit temporal de la possible aplicació de la compensació de les exempcions a l'impost sobre vehicles de tracció mecànica que conté el Conveni de cooperació per a la defensa amb els Estats Units, per a la qual cosa, en tot cas, és necessària la subscripció d'un conveni amb els ajuntaments afectats. Així mateix, s'aclareix la forma de càlcul dels ingressos tributaris de l'Estat com a índex d'evolució aplicable en la participació de les entitats locals en tributs de l'Estat de l'any 2013, i que es va utilitzar per determinar els imports recollits a l'estat de despeses de la secció pressupostària corresponent. Finalment, s'amplia de tres a cinc anys el període de vigència dels plans de reducció de deute o de sanejament en els casos de refinançament d'operacions de crèdit a llarg termini concertades per les entitats locals i es clarifiquen els objectius que han de regir els plans de reducció de deute esmentats.

Una altra de les disposicions finals es refereix al règim especial d'aplicació de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, als contractes d'arrendament que preveu la disposició addicional única del Reial decret llei 27/2012, de 15 de novembre, de mesures urgents per reforçar la protecció dels deutors hipotecaris. Una norma que va instar el Govern a promoure amb el sector financer la constitució d'un fons social d'habitatges propietat de les entitats de crèdit, destinats a oferir cobertura a les persones que hagin estat desallotjades del seu habitatge habitual per l'impagament d'un préstec hipotecari, quan concorren en elles circumstàncies d'especial vulnerabilitat. La recent obertura del procediment d'assignació dels primers habitatges procedents del fons esmentat exigeix que, amb la màxima celeritat possible, es dotin de cobertura legal determinades especialitats que han d'observar els contractes d'arrendament que, pròximament, s'han de començar a formalitzar.

Es reforma també el Reial decret llei 10/2008, de 12 de desembre, pel qual s'adopten mesures financeres per a la millora de la liquiditat de les petites i mitjanes empreses, i altres mesures econòmiques complementàries, per evitar que les empreses incorrin en una causa legal de reducció de capital i, si s'escau, de dissolució a causa de les pèrdues. En aquest moment, atès que el procés de consolidació bancària suposarà una nova caiguda significativa del valor de mercat dels béns immobles, es fa necessària l'aprovació d'una nova pròrroga d'aquesta mesura, almenys, durant aquest any, que és el temps mínim per negociar la reestructuració dels passius del sector, i ampliar-ne l'àmbit d'aplicació per evitar que les empreses del sector immobiliari entrin en situació de concurs de creditors. Es preveu que aquesta serà l'última pròrroga que faci falta ja que els ajustos en l'actiu de les entitats els últims anys han de suposar un ajust correlatiu en el passiu.

D'altra banda, la modificació de la Llei 9/2012, de 14 de novembre, de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit, inclou una disposició addicional que aclareix que les operacions efectuades per la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària (SAREB) en aplicació de la seva normativa reguladora no constitueixen una operació de concentracions en virtut de la Llei 15/2007, malgrat que algunes puguin superar els llindars de notificació que estableix la Llei esmentada, pel fet de ser aquelles execució d'un mandat legal. La urgència d'aquesta disposició es dona perquè l'aportació imminent dels actius de les entitats grup 2 desencadenaria l'obligació de notificar l'operació com de concentració.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta dels ministres de Justícia, d'Hisenda i Administracions Públiques i d'Economia i Competitivitat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 22 de febrer de 2013,

DISPOSO:

Article 1. *Modificació de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*

U. La lletra c) de l'article 2 passa a tenir la redacció següent:

«c) La interposició del recurs contenciós administratiu.»

Dos. Es modifica l'apartat 1 de l'article 3:

«1. És subjecte passiu de la taxa qui promogui l'exercici de la potestat jurisdiccional i en realitzi el fet imposable.

Als efectes previstos en el paràgraf anterior, s'entén que es realitza un únic fet imposable quan en l'escrit que exercita l'acte processal que constitueix el fet imposable s'acumulin diverses accions principals, que no provenguin d'un mateix títol. En aquest cas, per al càlcul de l'import de la taxa se sumen les quanties de cada una de les accions objecte d'acumulació.»

Tres. Es modifica la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 4, al qual també s'afegeixen tres noves lletres:

«a) La interposició de demanda i la presentació d'ulteriors recursos en relació amb els processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors que regula el títol I del llibre IV de la Llei d'enjudiciament civil. No obstant això, estan subjectes al pagament de la taxa els processos que regula el capítol IV del títol I del llibre esmentats de la Llei d'enjudiciament civil que no s'iniciïn de mutu acord o per una de les parts amb el consentiment de l'altra, encara que hi hagi menors, llevat que les mesures sol·licitades versin exclusivament sobre aquests.»

«g) La interposició de la demanda d'execució de lauders dictats per les juntes arbitral de consum.

h) Les accions que, en interès de la massa del concurs i prèvia autorització del jutge mercantil, interposin els administradors concursals.

i) Els procediments de divisió judicial de patrimonis, llevat en els supòsits en què es formulï oposició o se suscitï controvèrsia sobre la inclusió o exclusió de béns, en què la taxa pel judici verbal i per la quantia que es discuteixi o la derivada de la impugnació del quadern de partició és a càrrec de l'opositor, i si tots dos s'hi oposen, a càrrec de cada un per la seva quantia respectiva.»

Quatre. S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 4:

«4. En l'ordre contenciós administratiu, els funcionaris públics, quan actuïn en defensa dels seus drets estatutaris, tenen una exempció del 60 per cent en la quantia de la taxa que els correspongui per la interposició dels recursos d'apel·lació i cassació.»

Cinc. S'afegeix un paràgraf nou a l'apartat 2 de l'article 6:

«Es consideren, als efectes de determinar la base imposable, procediments de quantia indeterminada els processos que regula el capítol IV del títol I del llibre IV de la Llei d'enjudiciament civil no exempts de l'abonament de la taxa.»

Sis. A l'apartat 1 de l'article 7, a continuació de la taula corresponent a la quantitat fixa de la taxa de l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu, s'hi afegeix el paràgraf següent:

«Quan el recurs contenciós administratiu tingui per objecte la impugnació de resolucions sancionadores, la quantia de la taxa, inclosa la quantitat variable que preveu l'apartat següent, no pot excedir el 50 per cent de l'import de la sanció econòmica imposada.»

Set. El paràgraf primer de l'apartat 2 de l'article 7 passa a tenir la redacció següent:

«2. Quan el subjecte passiu sigui una persona jurídica s'ha de satisfer, a més, la quantitat que resulti d'aplicar a la base imposable determinada d'acord amb el que disposa l'article anterior el tipus de gravamen que correspongui, segons l'escala següent:»

Vuit. S'afegeix un nou apartat 3 a l'article 7:

«3. Quan el subjecte passiu sigui una persona física s'ha de satisfer, a més, la quantitat que resulti d'aplicar a la base imposable de la taxa un tipus del 0,10 per cent amb el límit de quantia variable de 2.000 euros.»

Nou. Es modifiquen els apartats 2 i 5 de l'article 8:

«2. El justificant del pagament de la taxa d'acord amb el model oficial, degudament validat, ha d'acompanyar qualsevol escrit processal mitjançant el qual es realitzi el fet imposable d'aquest tribut.

En cas que no s'hi adjunti el justificant esmentat, el secretari judicial ha de requerir el subjecte passiu perquè l'aporti en el termini de deu dies, i no ha de donar curs a l'escrit fins que aquesta omisió sigui esmenada. L'absència d'esmena d'aquesta deficiència, després del requeriment del secretari judicial a què es refereix el precepte, dóna lloc a la preclusió de l'acte processal i a la consegüent continuació o finalització del procediment, segons escaigui.»

«5. S'ha d'efectuar una devolució del 60 per cent de l'import de la quota de la taxa, que en cap cas dóna lloc a la meritació d'interessos de demora, quan, en qualsevol dels processos la iniciació dels quals doni lloc a la meritació d'aquest tribut, tingui lloc l'aplanament total o s'arribi a un acord que posi fi al litigi.

Aquesta devolució també és aplicable en els supòsits en què l'administració demandada reconegui totalment en via administrativa les pretensions del demandant.

Es té dret a aquesta devolució des de la fermesa de la resolució que posi fi al procés i faci constar la forma de terminació.»

Article 2. *Modificació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.*

U. S'afegeixen les lletres següents a l'article 2:

«g) Amb independència de l'existència de recursos per litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta, que se'ls ha de prestar immediatament, a les víctimes de violència de gènere, de terrorisme i de tràfic d'éssers humans en els processos que tinguin vinculació, derivin o siguin conseqüència de la seva condició de víctimes, així com als menors d'edat i les persones amb discapacitat psíquica quan siguin víctimes de situacions d'abús o maltractament.

Aquest dret també el tenen els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no sigui l'agressor.

Als efectes de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquireix quan es formulï una denúncia o querella, o s'iniciï un procediment penal, per algun dels delictes a què es refereix aquest apartat, i es manté mentre romanguï en vigor el procediment penal o quan, després de la seva finalització, s'hagi dictat una sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxivament ferm del procediment penal,

sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

h) Amb independència de l'existència de recursos per litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta als qui a causa d'un accident acreditin seqüeles permanents que els impedeixin totalment dur a terme les tasques de la seva ocupació laboral o professional habitual i requereixin l'ajuda d'altres persones per fer les activitats més essencials de la vida diària, quan l'objecte del litigi sigui la reclamació d'indemnització pels danys personals i morals soferts.»

Dos. L'article 3 passa a tenir la redacció següent:

«Article 3. *Requisits bàsics.*

1. Es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta a les persones físiques que mancades de patrimoni suficient disposin d'uns recursos i ingressos econòmics bruts, computats anualment per tots els conceptes i per unitat familiar, que no superin els llindars següents:

a) Dues vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples vigent en el moment d'efectuar la sol·licitud quan es tracti de persones no integrades en cap unitat familiar.

b) Dues vegades i mitja l'indicador públic de renda d'efectes múltiples vigent en el moment d'efectuar la sol·licitud quan es tracti de persones integrades en alguna de les modalitats d'unitat familiar amb menys de quatre membres.

c) El triple de l'indicador esmentat quan es tracti d'unitats familiars integrades per quatre o més membres.

2. Constitueixen modalitats d'unitat familiar:

a) La integrada pels cònjuges no separats legalment i, si n'hi ha, els fills menors amb excepció dels que estiguin emancipats.

b) La formada pel pare o la mare i els fills que compleixin els requisits a què es refereix la regla anterior.

3. Els mitjans econòmics, tanmateix, es poden valorar individualment, quan el sol·licitant acreditï l'existència d'interessos familiars contraposats en el litigi per al qual se sol·licita l'assistència.

4. El dret a l'assistència jurídica gratuïta només es pot reconèixer als qui litiguin en defensa de drets o interessos propis, o aliens quan tinguin fonament en una representació legal. En aquest últim cas, els requisits per a l'obtenció del benefici s'han de referir al representat.

5. Es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta a les persones jurídiques que esmenta l'apartat c) de l'article anterior, quan mancades de patrimoni suficient el resultat comptable de l'entitat en còmput anual sigui inferior a la quantitat equivalent al triple de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples.»

Tres. L'article 4 queda redactat en els termes següents:

«Article 4. *Exclusió per motius econòmics.*

1. Als efectes de comprovar la insuficiència de recursos per litigar, s'han de tenir en compte a més de les rendes i altres béns patrimonials o circumstàncies que declari el sol·licitant, els signes externs que manifestin la seva capacitat econòmica real, i s'ha de negar el dret a l'assistència jurídica gratuïta si aquests signes desmenteixen la declaració del sol·licitant i revelen amb evidència que aquest disposa de mitjans econòmics que superen el límit que fixa la llei.

2. Per valorar l'existència de patrimoni suficient s'ha de tenir en compte la titularitat de béns immobles sempre que no constitueixin l'habitatge habitual del sol·licitant, així com els rendiments del capital mobiliari.»

Quatre. L'article 5 queda redactat de la manera següent:

«Article 5. *Reconeixement excepcional del dret.*

1. Tenint en compte les circumstàncies de família del sol·licitant, el nombre de fills o familiars al seu càrrec, les taxes judicials i altres costos derivats de la iniciació del procés, o altres de naturalesa anàloga, avaluades objectivament i, en tot cas, quan el sol·licitant tingui la condició d'ascendent d'una família nombrosa de categoria especial, la comissió d'assistència jurídica gratuïta davant la qual es presenti la sol·licitud pot concedir excepcionalment, mitjançant una resolució motivada, el reconeixement del dret a les persones els recursos i ingressos de les quals, encara que superin els límits que preveu l'article 3, no excedeixin el quintuple de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples, tenint en compte a més la carència de patrimoni suficient.

2. En les mateixes condicions que assenyalava el paràgraf anterior, es pot reconèixer el dret a l'assistència jurídica gratuïta atenent les circumstàncies de salut del sol·licitant i a les persones amb discapacitat que assenyalava l'apartat 2 article 1 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, així com a les persones que els tinguin al seu càrrec quan actuïn en un procés en el seu nom i interès, sempre que es tracti de procediments que tinguin relació amb les circumstàncies de salut o discapacitat que motiven aquest reconeixement excepcional.

En aquests casos, la comissió d'assistència jurídica gratuïta corresponent ha de determinar expressament quines prestacions de les que preveu l'article 6 són aplicables al sol·licitant.»

Cinc. Es modifiquen els punts 5 i 6 de l'article 6:

«5. Exempció del pagament de taxes judicials, així com del pagament de dipòsits necessaris per a la interposició de recursos.

6. Assistència pericial gratuïta en el procés a càrrec del personal tècnic adscrit als òrgans jurisdiccionals, o, si no, a càrrec de funcionaris, organismes o serveis tècnics dependents de les administracions públiques.

Excepcionalment, i quan per inexistència de tècnics en la matèria de què es tracti no sigui possible l'assistència pericial de perits dependents dels òrgans jurisdiccionals o de les administracions públiques, aquesta s'ha de portar a terme, si el jutge o el tribunal ho considera pertinent, en una resolució motivada, a càrrec de perits designats d'acord amb el que estableixen les lleis processals, entre els tècnics privats que corresponguin.

El jutge o tribunal pot acordar en una resolució motivada que l'assistència pericial especialitzada gratuïta la portin a terme professionals tècnics privats quan s'hagi de prestar a menors i persones amb discapacitat psíquica que siguin víctimes d'abús o maltractament, ateses les circumstàncies del cas i l'interès superior del menor o de la persona amb discapacitat, i s'ha de poder prestar de manera immediata.»

Sis. L'article 12 passa a tenir la redacció següent:

«Article 12. *Sol·licitud del dret.*

1. El sol·licitant del dret a l'assistència jurídica gratuïta ha d'indicar quines són les prestacions incloses a l'article 6 el reconeixement de les quals demana. El

reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta comporta en tot cas l'exempció del pagament de les taxes i els dipòsits que preveu el número 5 de l'article 6. La sol·licitud del reconeixement del dret es pot formular únicament als efectes de l'exempció del pagament de les taxes i els dipòsits assenyalats.

2. El reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, que pot comprendre totes o algunes de les prestacions que preveu l'article 6, l'han d'instar els sol·licitants davant el col·legi d'advocats del lloc on hi hagi el jutjat o tribunal que hagi de conèixer del procés principal per al qual aquell se sol·licita, o davant el jutjat del seu domicili. En aquest últim cas, l'òrgan judicial ha de traslladar la petició al col·legi d'advocats territorialment competent.

3. Quan hi hagi concurrència de litigants en un procés, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta l'ha d'instar individualment cada un dels interessats.

4. Quan d'acord amb les lleis processals, els sol·licitants hagin de litigar sota una sola defensa o representació, s'han de computar, a efectes del reconeixement del dret, la totalitat dels ingressos i havers patrimonials dels sol·licitants. En aquest cas, si s'acredita que els ingressos i havers patrimonials de cada un dels sol·licitants no sobrepassen els límits que preveu l'apartat 1 de l'article 3, s'ha de procedir a nomenar un advocat i, si s'escau, un procurador del torn d'ofici que han d'assumir la representació i defensa conjunta de tots ells.

5. Si s'acredita que els ingressos i havers patrimonials de cada un dels sol·licitants superen els límits que preveu l'apartat 1 de l'article 3 però no arriben al quíntuple de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples, la comissió d'assistència jurídica gratuïta pot determinar quines de les prestacions que estableix l'article 6 s'atorguen als sol·licitants.»

Set. El paràgraf segon de l'article 16 queda redactat de la manera següent:

«No obstant això, a fi d'evitar que el transcurs dels terminis pugui provocar la preclusió d'un tràmit o la indefensió de qualsevol de les parts, el secretari judicial, d'ofici o a petició de les parts, en pot decretar la suspensió fins que es produeixi la decisió sobre el reconeixement o la denegació del dret a litigar gratuïtament, o la designació provisional d'un advocat i procurador si la seva intervenció és preceptiva o requerida en interès de la justícia, sempre que la sol·licitud del dret s'hagi formulat en els terminis que estableixen les lleis processals. Aquesta suspensió afecta també el termini d'esmena a què es refereix l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.»

Vuit. Es modifica la redacció de la disposició addicional vuitena.

«Disposició addicional vuitena. *Substitució de les referències al salari mínim interprofessional.*

Totes les referències que contenen aquesta Llei i la seva normativa de desplegament al salari mínim interprofessional s'entenen fetes a l'indicador públic de renda d'efectes múltiples i la seva valoració s'ha d'efectuar de conformitat amb l'article 3.»

Article 3. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

U. Es modifica el número 7è de l'apartat 1 de l'article 241, que queda redactat de la manera següent:

«7è La taxa per l'exercici de la potestat jurisdiccional, quan sigui preceptiva. No s'ha d'incloure en les costes del procés l'import de la taxa abonada en els

processos d'execució de les hipoteques constituïdes per a l'adquisició d'habitatge habitual. Tampoc s'ha d'incloure en els altres processos d'execució derivats dels préstecs o crèdits hipotecaris esmentats quan es dirigeixin contra el mateix executat o contra els avaladors.»

Article 4. *Modificació de la Llei d'enjudiciament criminal de 14 de setembre de 1882.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 367 ter, que queda redactat en els termes següents:

«1. Es pot decretar la destrucció dels efectes judicials, deixant-ne mostres suficients, quan sigui necessària o convenient per la pròpia naturalesa dels efectes intervinguts o pel perill real o potencial que comporti el seu emmagatzematge o custòdia, prèvia audiència al Ministeri Fiscal i al propietari, si és conegut, o a la persona en poder de la qual es van trobar els efectes la destrucció dels quals es pretén.

Quan es tracti de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes, l'autoritat administrativa sota la custòdia de la qual estiguin, una vegada fets els informes analítics pertinents, assegurada la conservació de les mostres mínimes i imprescindibles que, d'acord amb criteris científics, siguin necessàries per garantir comprovacions o investigacions ulteriors, i amb la comunicació prèvia al jutge instructor, ha de procedir a la seva destrucció immediata si, transcorregut el termini d'un mes des que es va efectuar la comunicació, l'autoritat judicial no ha ordenat mitjançant una resolució motivada la conservació íntegra de les substàncies esmentades. En tot cas, el que es conservi s'ha de custodiar sempre a disposició de l'òrgan judicial competent.»

Disposició addicional única. *Quotes de drets passius i de les mutualitats de funcionaris en el mes de desembre de 2012.*

Excepcionalment, en el mes d'abril de 2013, la quantia mensual de la quota de drets passius i de la cotització a la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat, a l'Institut Social de les Forces Armades i a la Mutualitat General Judicial, serà objecte de minoració en una quantia equivalent a l'import que hagi abonat l'obligat pels conceptes esmentats en el mes de desembre de 2012 corresponent a la paga extraordinària. En el rebut de nòmina corresponent al mes esmentat s'ha de consignar de manera expressa i separada la quantitat minorada.

Al personal funcionari que no estigui en situació de servei actiu o equivalent en el mes d'abril de 2013 se li ha de pagar, per part de l'òrgan pagador que li hagi satisfet les retribucions corresponents al mes de desembre de 2012, una quantitat equivalent a l'import que hagi abonat el funcionari en el mes de desembre de 2012 en concepte de quotes de drets passius i mutualitats corresponent a la paga extraordinària del mes esmentat. En el mes immediatament posterior al pagament d'aquesta quantitat, l'òrgan pagador ha de procedir a compensar l'import global d'aquestes, mitjançant una minoració de l'import de les quotes a ingressar en el Tresor Públic o a la mutualitat corresponent.

El que disposen els apartats anteriors no és aplicable als empleats públics a què es refereix l'apartat 6 dels articles 2 i 3 del Reial decret Llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat.

Disposició transitòria primera. *Reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta.*

Les normes d'aquest Reial decret Llei també són aplicables en relació amb el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, respecte del pagament de la taxa judicial meritada de conformitat amb la Llei 10/2012, de 20 de novembre.

Les quantitats abonades en concepte de taxes meritades de conformitat amb la Llei 10/2012, de 20 de novembre, des de la seva entrada en vigor, fins a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret Llei, pels qui hagin tingut reconegut el dret a l'assistència jurídica gratuïta d'acord amb els nous criteris i líndars que preveu aquesta norma, es

poden restituir, una vegada reconegut el benefici de justícia gratuïta, a través d'un procediment que s'ha d'iniciar a instància dels interessats, d'acord amb el que preveu l'article 221 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària. A aquests efectes, l'interessat ha d'acreditar tant el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta per part de la comissió d'assistència jurídica gratuïta corresponent com de l'abonament de la taxa judicial meritada de conformitat amb la Llei 10/2012, de 20 de novembre.

Disposició transitòria segona. *Drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes actualment sota custòdia de les autoritats administratives.*

El règim de destrucció de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes que regula l'article 367 ter de la Llei d'enjudiciament criminal de 14 de setembre de 1882, en la redacció que en fa aquest Reial decret llei, és aplicable a les que estiguin sota custòdia de les autoritats administratives a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013.*

U. Es modifica l'apartat u de l'article 104:

«U. Amb càrrec als crèdits consignats a la secció 32, servei 02, Secretaria General de Coordinació Autònoma i Local, programa 942N, concepte 461.01, s'ha de fer efectiva la compensació de les quotes de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica objecte de condonació l'any 2013, com a conseqüència de l'aplicació dels beneficis fiscals que estableix el vigent Conveni de cooperació per a la defensa amb els Estats Units, de data 1 de desembre de 1988. Així mateix, es poden incloure en aquella compensació les quotes de l'impost esmentat corresponents als períodes impositius de 2011 i 2012.

El càlcul de la quantitat a compensar per tots els conceptes esmentats en el paràgraf anterior s'ha de fer d'acord amb els convenis subscrits amb els ajuntaments afectats.»

Dos. Es modifica l'apartat 2 de la disposició addicional setantena:

«2. Pel que fa al càlcul dels ingressos tributaris de l'Estat de l'any 2004, s'utilitzen els criteris d'homogeneïtzació que estableix l'article 20 de la Llei 22/2009. Això és, s'ha de procedir a simular el lliurament a compte de l'any 2004 de les comunitats autònomes en els termes de cessió corresponents a l'any 2013. Pel que fa a la liquidació del 2002 es calcula per diferència entre el rendiment definitiu de les comunitats autònomes en els termes de cessió de l'any 2013 i els lliuraments que s'hagin efectuat d'acord amb els termes de cessió esmentats.

Igualment per a la determinació de la resta dels índexs d'evolució regulats en el capítol I del títol VII d'aquesta Llei, diferents de l'anterior, s'aplica el que disposa l'article 20 de la Llei 22/2009, de 18 de desembre, substituint, si és procedent, l'any base 2007 pel que correspongui.»

Tres. Es modifica el paràgraf quart de l'apartat u de la disposició addicional setanta-tresena:

«A més, en cas que les entitats locals presentin estalvi net negatiu o endeutament superior al 75 per cent dels seus ingressos corrents liquidats en l'exercici immediat anterior en els termes definits en la disposició final trenta-unena d'aquesta Llei, les corporacions locals, mitjançant acord dels seus respectius plens, han d'aprovar un pla de sanejament financer o de reducció de deute per corregir, en un termini màxim de cinc anys, el signe de l'estalvi net o el volum d'endeutament, respectivament. Pel que fa a aquest últim s'ha de corregir fins al límit abans esmentat, en cas que aquest volum estigui comprès entre aquell percentatge i el que fixa l'article 53 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals,

aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març. En els restants supòsits d'endeutament excessiu, el pla de reducció de deute ha de corregir el nivell de deute, com a màxim, al percentatge que fixa l'últim precepte esmentat.»

Disposició final segona. *Règim especial d'aplicació de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, als contractes d'arrendament que preveu la disposició addicional única del Reial decret llei 27/2012, de 15 de novembre, de mesures urgents per reforçar la protecció dels deutors hipotecaris.*

1. Els contractes d'arrendament que se subscriguin en el marc de l'encomanda al Govern que preveu la disposició addicional única del Reial decret llei 27/2012, de 15 de novembre, de mesures urgents per reforçar la protecció dels deutors hipotecaris, es consideren contractes d'arrendament d'habitatge i estan subjectes a la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, excepte en allò que preveuen els seus articles 9 i 18, amb les especialitats que es regulen a continuació.

2. La durada d'aquests contractes d'arrendament és de dos anys, prorrogables per un altre any.

3. Als sis mesos d'haver-se produït l'impagament de la renda sense que aquest s'hagi regularitzat en la seva integritat, l'arrendador pot iniciar el desnonament de l'arrendatari. Així mateix, transcorregut el termini de durada del contracte, si l'arrendatari no desallotja l'habitatge, l'arrendador pot iniciar el procediment de desnonament.

Disposició final tercera. *Modificació del Reial decret llei 10/2008, de 12 de desembre, pel qual s'adopten mesures financeres per a la millora de la liquiditat de les petites i mitjanes empreses, i altres mesures econòmiques complementàries.*

La disposició addicional única queda redactada en els termes següents:

«1. Únicament als efectes de la determinació de les pèrdues per a la reducció obligatòria de capital que regula l'article 327 del text refós de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i per a la dissolució que preveu l'article 363.1.e) del text refós esmentat, així com respecte del compliment del pressupost objectiu del concurs que preveu l'article 2 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, no es computen les pèrdues per deteriorament reconegudes en els comptes anuals, derivades de l'immobilitzat material, les inversions immobiliàries i les existències.

2. El que disposa l'apartat anterior únicament és d'aplicació excepcional en els exercicis socials que es tanquin l'any 2013.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 9/2012, de 14 de novembre, de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit.*

S'afegeix una lletra g) a l'apartat 4 de l'article 36, amb la redacció següent:

«g) Les adquisicions d'actius per part de la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària a l'empara del que disposa la Llei 9/2012, de 14 de novembre, de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit, no estan subjectes al règim que preveu el capítol II del títol I de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència.»

Disposició final cinquena. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de les competències de l'Estat en matèria d'administració de justícia, legislació processal i hisenda pública de l'article 149.1.5a, 6a i 14a de la Constitució.

La disposició addicional única es dicta a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat a l'article 149.1.17a de la Constitució en matèria de legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social.

La disposició final segona es dicta a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat a l'article 149.1.8a de la Constitució en matèria de legislació civil.

La disposició final tercera es dicta a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat a l'article 149.1.6a de la Constitució en matèria de legislació mercantil.

La disposició final quarta es dicta a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat a l'article 149.1.11a de la Constitució en matèria de bases de l'ordenació del crèdit.

Disposició final sisena. *Desplegament reglamentari.*

1. El Govern, a proposta conjunta dels ministres de Justícia i d'Hisenda i Administracions Públiques, ha de dictar les disposicions reglamentàries complementàries que siguin necessàries per a l'aplicació de les taxes per l'exercici de la potestat jurisdiccional amb les modificacions que efectua aquest Reial decret llei.

2. Mitjançant una ordre del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques s'han de modificar els models d'autoliquidació de la taxa per adaptar-los a les reformes que efectua aquest Reial decret llei.

Disposició final setena. *Entrada en vigor.*

1. Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. No obstant això, les taxes per l'exercici de la potestat jurisdiccional que hagin de liquidar les persones físiques i tots els subjectes passius en el cas de la presentació dels recursos contenciosos administratius a què es refereixen els números quatre i sis de l'article 1, en el període comprès des de l'endemà de la publicació d'aquest Reial decret llei fins a l'entrada en vigor de l'ordre del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques per la qual s'adaptin el model 696 d'autoliquidació i el model 695 de sol·licitud de devolució per solució extrajudicial del litigi i per acumulació de processos, de la taxa per l'exercici de la potestat jurisdiccional en els ordres civil, contenciós administratiu i social, s'han de liquidar a partir d'aquesta última data en el termini de quinze dies hàbils, i els processos han de quedar en suspens en l'estat en què es trobin. Si els subjectes passius no efectuen la liquidació esmentada, el secretari judicial ha de fer el requeriment a què es refereix l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre.

Madrid, 22 de febrer de 2013.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY